

Krzysztof Parzych

Akademia Pomorska
Słupsk

**WYBRANE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA TURYSTYKI
WINDSURFINGOWEJ W STREFIE WYBRZEŻA BAŁTYKU.
STUDIUM PRZYPADKU SZKOŁY WINDSURFINGU
„HABENDA” W SARBSKU KOŁO ŁEBY**

**SELECTED ASPECTS OF WINDSURFING TOURISM
IN THE COASTAL ZONE OF THE BALTIC SEA.
CASE STUDY OF “HABENDA” WINDSURFING SCHOOL
IN SARBSKO NEAR ŁEBA**

Zarys treści: W artykule podjęto zagadnienie turystyki windsurfingowej w strefie środkowego Pobrzeża Bałtyku, analizując funkcjonowanie szkoły windsurfingu „Habenda” w Sarbsku koło Łeby. Dokonano analizy ruchu turystycznego na podstawie kwerendy oraz badania ankietowego przeprowadzonego wśród wypoczywających w ośrodku „Habenda” w sezonie letnim 2008 roku.

Słowa kluczowe: turystyka windsurfingowa, windsurfing, szkoła windsurfingu „Habenda”
Key words: windsurfing tourism, windsurfing, the windsurfing school “Habenda”

Turystyka należy do najszybciej rozwijających się form aktywności przestrzennej współczesnych społeczeństw (Gaworecki 2003). Jej rozwój widoczny jest zwłaszcza w dynamice wskaźników frekwencji turystycznej, objawiającej się rosnącym udziałem społeczeństw w turystyce ogółem oraz w poszczególnych formach ruchu turystycznego. Dynamika rozwoju współczesnej turystyki wiąże się ponadto z odkrywaniem nowych oraz – znacznie częściej – z rosnącym zagospodarowywaniem obszarów wcześniej użytkowanych w celach turystyczno-wypoczynkowych. Zmieniają się tradycyjne dotychczas trendy, co wiąże się z pojawianiem się i popularyzacją nowych form ruchu turystycznego. Wraz z rosnącą popularnością turystyki, a z nią liczbą instytucji zajmujących się obsługą ruchu turystycznego zauważalna jest również dywersyfikacja dostępnych na rynku produktów turystycznych.

Tradycyjnie do najczęściej odwiedzanych destynacji turystycznych należą regiony nadmorskie (Gołembski 2002, Kurek 2008, Kowalczyk 2001, Panasiuk 2006).

Obszary nadmorskie charakteryzują się swoistymi walorami, co wynika z ich położenia i predestynuje je przede wszystkim do uprawiania tradycyjnej turystyki wypoczynkowej typu 3s (sea, sun, sand). Sąsiedztwo morza stwarza również rozległe możliwości uprawiania różnych form turystyki kwalifikowanej z wykorzystaniem walorów pasa wodno-łądowego wybrzeża. Formy te zaliczane są często do tzw. turystyki przygodowej lub określane mianem tzw. turystyki ekstremalnej (Kurek 2008). Jedną z takich form jest turystyka windsurfingowa. Windsurfing to młoda dyscyplina sportowa, jej początki sięgają lat sześćdziesiątych XX wieku. W latach osiemdziesiątych ubiegłego wieku boom w rozwoju windsurfingu na świecie zaowocował włączeniem go do dyscyplin olimpijskich. Jak większość form turystyki kwalifikowanej, turystyka windsurfingowa wymaga specjalistycznego sprzętu oraz umiejętności w posługiwaniu się nim. Oprócz sprzętu, który stanowi deska i przymocowany do niej pędnik żaglowy, konieczne są ponadto odpowiednie warunki naturalne, czyli znaczne powierzchnie otwartych zbiorników wodnych oraz właściwe warunki wietrzne. Najdogodniejszymi warunkami naturalnymi do uprawiania turystyki windsurfingowej charakteryzują się obszary przybrzeżne akwenów morskich.

Windsurfing w Polsce ma niezbyt długie tradycje. Instytucją, która zrzesza najwięcej członków uprawiających go, a jednocześnie prowadzi najszerszą działalność na rzecz upowszechniania windsurfingu i organizacji imprez jest Polskie Stowarzyszenie Windsurfingu w Warszawie. Stowarzyszenie to zajmuje się ponadto koordynacją rozwoju szkół windsurfingowych i szkolenia instruktorów.

Główną destynacją turystyki windsurfingowej w Polsce jest rejon Zatoki Gdańskiej, a zwłaszcza miejscowości położone na półwyspie Hel. Tutaj koncentruje się największa liczba osób uprawiających tę formę turystyki kwalifikowanej. Na tym półwyspie oraz na pozostałym obszarze Zatoki Gdańskiej odbywa się najwięcej zawodów zaliczanych do kalendarium Pucharu Polski w windsurfingu. Główne imprezy zaliczane do klasyfikacji Pucharu Polski organizowane są między innymi w Sopocie i Chałupach.

Celem niniejszego opracowania była analiza wybranych aspektów turystyki windsurfingowej w bezpośrednim sąsiedztwie jednego z najpopularniejszych kurortów nadmorskich środkowej części Pobrzeża Bałtyku – Łeby. Opisano zatem działalność szkoły windsurfingu „Habenda” w Sarbsku, niewielkiej miejscowości położonej w odległości 7 km na wschód od Łeby.

Łeba i jej okolice to obszar z wybitnymi walorami, przede wszystkim o charakterze wypoczynkowym, które każdego roku przyciągają rzesze turystów. Istotnym elementem jego atrakcyjności są ponadto wartości krajoznawcze, które wynikają z bezpośredniego sąsiedztwa Słowińskiego Parku Narodowego oraz miejscowości związanych z tradycyjną kulturą, architekturą oraz innymi pamiątkami dotyczącymi pierwotnie zamieszkującej ten obszar ludności słowińskiej (Smółdzino, Kluki, Smółdziński Las). Ze względu na wybitne walory pobrzeża Łeba ma wielki potencjał naturalny do uprawiania różnych form turystyki kwalifikowanej związanej z położeniem nad Bałtykiem.

Turystyka windsurfingowa jest uprawiana w Łebie i jej okolicach zarówno w formie amatorskiej, jak i wyczynowej. Organizowane są tu zawody z cyklu Allegro Cup, zaliczane do klasyfikacji Pucharu Europy, które odbywają się od roku 2005

w Polsce. W Łebie po raz pierwszy impreza ta została zorganizowana w roku 2006¹. O jej randze może świadczyć fakt, że została ona zaliczona w 2008 roku do sześciu najwyższych punktowanych zawodów w rankingu światowym.

Historia windsurfingu w Łebie i jej okolicach sięga roku 1991. Wtedy staraniem grupy pasjonatów windsurfingu utworzono Łebski Klub Żeglarski. W 1995 roku z inicjatywy jednego z instruktorów, Macieja Borowskiego, powstała pierwsza w Łebie szkoła windsurfingu – „Habenda”.

Aktualnie „Habenda” to szkoła windsurfingu oraz ośrodek kempingowy położony nad jeziorem Sarbsko. Wykorzystując urządzonej w Sarbsku stanicę oraz walory płytkiego i bezpiecznego akwenu, w ciągu kilku lat klub wyszkolił dziesiątki dzieci i młodzieży. Na początku szkolenie odbywało się z wykorzystaniem kilku kompletów sprzętu, a bazą był niewielki kemping. Kilka lat temu ośrodek poszerzył ofertę o obozy windsurfingowo-jeździeckie, do których dołączono żeglarstwo po jeziorze Sarbsko, przewozy motorówką oraz wędkowanie. Zajęcia na wodzie odbywają się w małych grupach, aby – jak mówi właściciel – *nauka była efektywna i bezpieczna*. Poza zajęciami na wodzie, w ośrodku można korzystać z infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.

Obecnie „Habenda” to szkoła windsurfingu posiadająca ponad pięćdziesiąt kompletów sprzętu. Ośrodek dysponuje bazą noclegową, składającą się z domków turystycznych 2-, 3- oraz 4-osobowych, wyposażonych w węzeł sanitarny. Do dyspozycji wypoczywających jest również przygotowane pole namiotowe oraz przyczepy kempingowe. Wydzielono też teren na prywatne przyczepy kempingowe. Oferta ośrodka jest bogata i choć jej głównym elementem pozostaje szkoła windsurfingu, to przyjeżdżają tu również wczasowicze nastawieni na bierny wypoczynek.

W celu analizy ruchu turystycznego w opisywanym ośrodku przeprowadzono kwerendę dotyczącą frekwencji i zasięgu przestrzennego pochodzenia turystów. W analizie uwzględniono osoby wypoczywające i korzystające ze szkoły windsurfingu, osoby przebywające w domkach letniskowych i przyczepach kempingowych na terenie ośrodka oraz korzystające z pola namiotowego. Kwerendę przeprowadzono bezpośrednio po zakończeniu sezonu urlopowo-wakacyjnego w 2008 roku. Ponadto wykonano badania ankietowe na populacji 100 osób przebywających w ośrodku w okresie wakacji letnich 2008 roku.

W celu zebrania danych o turystach posłużono się książką meldunkową ośrodka. Kwerenda ta pozwoliła zgromadzić podstawowe dane. Informacji dodatkowych dostarczył ponadto wywiad przeprowadzony z właścicielem ośrodka panem Maciejem Borowskim.

Z analizy ilościowej frekwencji turystycznej wynika, że ogółem w badanym okresie (czerwiec-sierpień 2008 roku) na terenie ośrodka przebywało 939 osób. Wypoczywających podzielono według trzech kategorii: bezpośrednio korzystających ze szkoły windsurfingu, pozostałych wypoczywających w przyczepach kempingowych i domkach letniskowych oraz na polu namiotowym. Ze szkoły windsurfingu skorzystało w analizowanym okresie 359 turystów, z tego najwięcej w lipcu – 138 osób, w sierpniu 105, a w czerwcu 116 (tab.1). Osoby te pochodziły z 11 wo-

¹ Pierwszą imprezę z tego cyklu zorganizowano w Chałupach w 2005 roku.

Tabela 1

Liczba turystów przebywających w ośrodku „Habenda” w sezonie letnim 2008 roku korzystających z oferty szkoły windsurfingu

Table 1

The number of tourists staying at the “Habenda” using the school of windsurfing during the holiday of 2008 year

Lp.	Miesiąc	Województwo	Liczba turystów
1	Czerwiec	Mazowieckie	55
		Łódzkie	21
		Kujawsko-pomorskie	18
		Wielkopolskie	6
		Pomorskie	6
		Śląskie	5
		Dolnośląskie	5
2	Lipiec	Mazowieckie	37
		Łódzkie	33
		Kujawsko-pomorskie	15
		Wielkopolskie	15
		Pomorskie	10
		Dolnośląskie	9
		Małopolskie	7
		Śląskie	7
		Zachodniopomorskie	3
		Lubelskie	2
3	Sierpień	Pomorskie	23
		Dolnośląskie	19
		Mazowieckie	15
		Małopolskie	13
		Kujawsko-pomorskie	12
		Łódzkie	12
		Śląskie	8
		Świętokrzyskie	3
Razem			359

Źródło: opracowanie własne na podstawie książki meldunkowej szkoły windsurfingu „Habenda” w Sarbsku

jewództw. Analiza zasięgu ich pochodzenia wskazuje na dominację turystów z dużych, zurbanizowanych województw: mazowieckiego – 107 osób (29,8%), łódzkiego – 66 (18,4%), pomorskiego – 39 (10,9%) oraz kujawsko-pomorskiego – 45 (12,5%). Pozostałe województwa były reprezentowane w znacznie mniejszym stopniu. W badanej grupie nie odnotowano turystów z województw wschodnich: warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, podkarpackiego oraz z lubuskiego i opolskiego.

Zasięg przestrzenny pochodzenia turystów był więc w pewnym stopniu funkcją stopnia urbanizacji obszaru oraz odległości miejsca ich pochodzenia od Sarbska.

W analizowanym okresie z wypożyczalni sprzętu windsurfingowego skorzystały łącznie 204 osoby. Z rozmowy z właścicielem ośrodka wynika, że w szkole windsurfingu przebywają głównie ludzie młodzi, średnia ich wieku to 25-35 lat. Właściciel nie prowadzi dokumentacji rejestracji przechowywanego sprzętu. Na podstawie przeprowadzonego z nim wywiadu można przyjąć, że z przechowalni sprzętu korzysta około 30% wypoczywających turystów.

Tabela 2

Liczba turystów przebywających w domkach letniskowych i przyczepach

Table 2

The number of tourists staying in the holiday houses and caravan

Lp.	Miesiąc	Województwo	Liczba turystów
1	Czerwiec	Mazowieckie	21
		Łódzkie	18
		Kujawsko-pomorskie	13
		Wielkopolskie	13
		Pomorskie	9
		Małopolskie	5
		Śląskie	3
		Podlaskie	1
2	Lipiec	Mazowieckie	42
		Łódzkie	23
		Kujawsko-pomorskie	17
		Wielkopolskie	11
		Pomorskie	10
		Dolnośląskie	7
		Małopolskie	4
		Opolskie	4
		Śląskie	2
3	Sierpień	Dolnośląskie	24
		Mazowieckie	20
		Małopolskie	13
		Kujawsko-pomorskie	11
		Łódzkie	10
		Pomorskie	10
		Wielkopolskie	6
		Opolskie	6
		Zachodniopomorskie	3
		Razem	

Źródło: opracowane własne na podstawie książki meldunkowej ośrodka „Habenda”

Liczba osób wycieczających na terenie ośrodka „Habenda” nocujących w domkach letniskowych oraz własnych przyczepach kempingowych wyniosła ogółem 306 (tab. 2). Najwięcej osób wycieczowało w analizowanym okresie również w lipcu – 120, zaś w czerwcu 83 i w sierpniu 103. Zasięg oddziaływania przestrzennego wskazuje na podobny rozkład pochodzenia tych turystów oraz korzystających z oferty szkoły windsurfingu. Wśród wycieczających dominowały bowiem osoby z województw: mazowieckiego – 83 (27,4% ogółu), łódzkiego – 51 (16,6%), kujawsko-pomorskiego – 41 (13,4%), wielkopolskiego – 30 (9,8%) oraz pomorskiego – 29 (9,4%). Ogółem turyści ci pochodzili z 11 województw.

Tabela 3

Liczba turystów wycieczających na polu namiotowym

Table 3

The number of tourists staying on the camping site

Lp.	Miesiąc	Województwo	Liczba turystów
1	Czerwiec	Mazowieckie	17
		Łódzkie	13
		Małopolskie	13
		Dolnośląskie	10
		Opolskie	10
		Wielkopolskie	8
		Pomorskie	5
		Kujawsko-pomorskie	5
2	Lipiec	Mazowieckie	37
		Łódzkie	25
		Wielkopolskie	19
		Dolnośląskie	13
		Małopolskie	10
		Kujawsko-pomorskie	9
		Śląskie	7
		Opolskie	5
		Podlaskie	1
3	Sierpień	Dolnośląskie	17
		Mazowieckie	15
		Małopolskie	13
		Łódzkie	9
		Wielkopolskie	7
		Opolskie	5
		Śląskie	3
		Podkarpackie	1
Razem			277

Źródło: jak w tab. 2

Średnia wieku turystów wypoczywających w domkach letniskowych i przyzeczach kempingowych według właściciela ośrodka mieściła się w przedziale 30-46 lat.

Z pola namiotowego ośrodka „Habenda” od czerwca do sierpnia skorzystało 277 turystów. Średnia ich wieku wynosiła 38-40 lat.

Zasięg przestrzenny pochodzenia turystów korzystających z pola namiotowego (tab. 3) jest analogiczny do analizowanych wcześniej zasięgów pochodzenia dwu grup. Dominowali pochodzący z województw: mazowieckiego – 69 osób (24,9%), łódzkiego – 47 (17,0% ogółu), dolnośląskiego – 40 (14,4%) i wielkopolskiego – 34 (12,8%).

Procent ogółu turystów
wypoczywających w ośrodku „Habenda”

Ryc. 1. Zasięg przestrzenny pochodzenia turystów wypoczywających w ośrodku „Habenda”
Fig. 1. The origin places of tourists resting at the “Habenda” resort

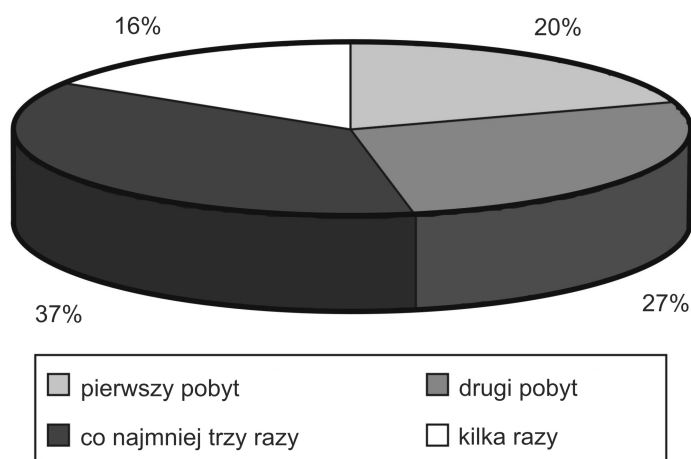
Źródło: jak w tab. 2

Z tabel 1-3 wynika, że najwięcej turystów przyjeżdża do „Habendy” po to, aby skorzystać z możliwości uprawiania windsurfingu. W sezonie letnim 2008 roku w tym celu przybyło 359 osób, co stanowi 38,2% wszystkich turystów tam wypoczywających. 32,3% ogółu korzystających z usług ośrodka mieszkało w domkach letniskowych i przyczepach kempingowych, natomiast pozostały procent (29,5%) gości wybiera wypoczynek pod namiotem lub w przyczepach prywatnych.

Analiza zasięgu przestrzennego pochodzenia ogółu wypoczywających w omawianym okresie w ośrodku wskazuje, że blisko połowa turystów (45,1%) przyjechała z dwóch województw – mazowieckiego (27,6%) oraz łódzkiego (17,5%). Po około 9-11% stanowili turyści z województw dolnośląskiego, wielkopolskiego oraz kujawsko-pomorskiego. Udział osób z pozostałych województw był znacznie niższy. Ponadto wśród wypoczywających nie odnotowano osób z dwóch województw – warmińsko-mazurskiego oraz lubuskiego.

Z wywiadu przeprowadzonego z właścicielem ośrodka wynika, że z jego oferty korzystają głównie mieszkańcy dużych miast, zwłaszcza rodziny z dziećmi, pragnące wypoczynku w czystej i zielonej okolicy, także młodzież szkolna poszukująca aktywnej rekreacji (szkoła windsurfingu, rowery wodne itp.) i osoby uprawiające sport.

Wśród celów opracowania była analiza ruchu turystycznego w aspekcie źródeł wiedzy osób wypoczywających na temat ośrodka, częstotliwości dotychczasowych wizyt w nim, motywacji przyjazdu, form spędzania czasu podczas pobytu w Sarbsku, głównych atrybutów atrakcyjności turystyczno-wypoczynkowej ośrodka „Habenda” oraz ogólnej oceny ośrodka. W lipcu 2008 roku zostało przeprowadzone badanie ankietowe na populacji 100 turystów wypoczywających w ośrodku, co stanowiło 10,7% ogółu korzystających z jego usług w sezonie wakacyjnym 2008 roku. Pytania w ankiecie miały w większości charakter półotwarte.

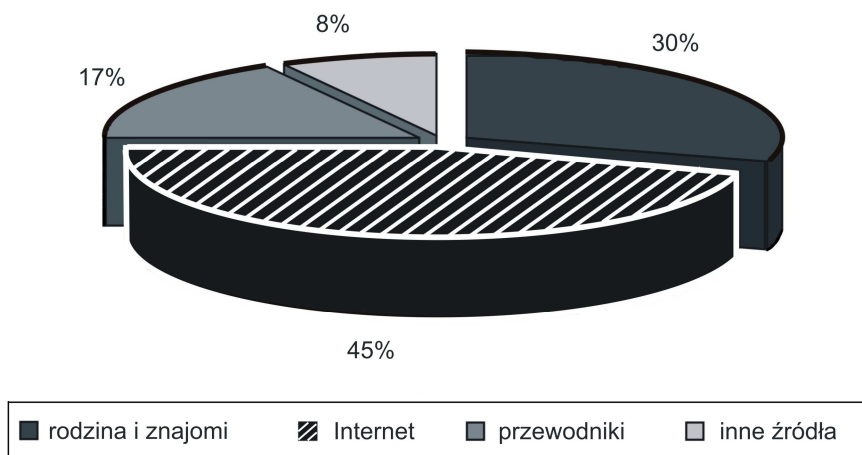

Ryc. 2. Częstotliwość dotychczasowych wizyt w ośrodku „Habenda” w badanej grupie turystów
 Fig. 2. The frequency of past tourists visiting at the “Habenda” resort

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych

Dla większości wycieczających w ośrodku „Habenda” była to kolejna wizyta. Około 37% odpowiedziało, że to co najmniej trzeci ich pobyt, 27% – drugi, natomiast 16% nie potrafiło odpowiedzieć precyzyjnie ale z pewnością było tu już kilka razy (ryc. 2). Zaledwie dla 20% ogółu badanej populacji ankietowanych był to pierwszy pobyt. Dane te mogą świadczyć o pewnej więzi turystów z miejscem, a jednocześnie pośrednio o wysokim stopniu ich zadowolenia, co owocuje kolejnymi wizytami.

Analiza źródeł wiedzy turystów na temat ośrodka „Habenda” wskazuje, że dla większości z nich głównym źródłem informacji był Internet – 45% ogółu badanych (ryc. 3). Ośrodek ma bardzo dobrze opracowaną witrynę internetową, zawierającą

Ryc. 3. Źródła wiedzy turystów na temat ośrodka „Habenda”

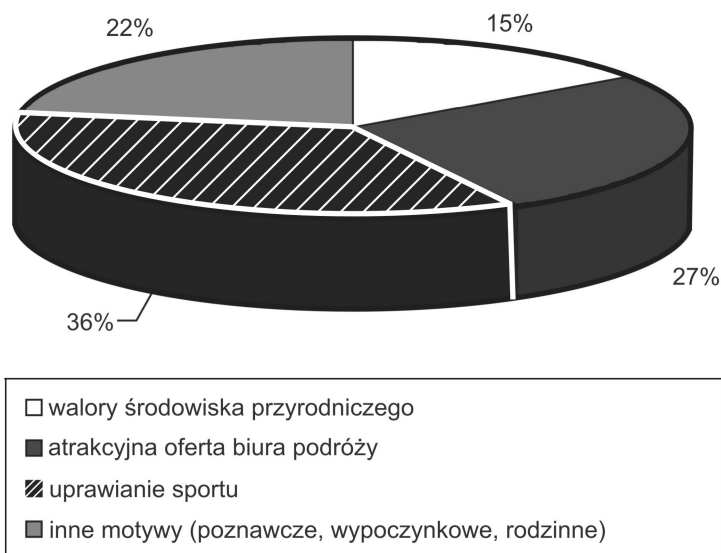
Fig. 3. The sources of tourists information about “Habenda” resort

Źródło: jak pod ryc. 2

szczegółowe dane dotyczące jego oferty. Ponadto jego hasło jest dostępne w 1580 innych wyświetleniach wyszukiwarki internetowej Google². Około 30% wycieczających dowiedziało się o ośrodku i jego propozycjach od znajomych i rodziny. Udział pozostałych źródeł wiedzy na temat ośrodka był niższy. Można na tej podstawie wnioskować o dominacji Internetu, który współcześnie staje się głównym źródłem informacji i promocji turystycznej. Ponadto czynnikiem mającym wpływ na wybór oferty wypoczynkowej pozostają rekomendacje rodziny i znajomych, którzy wcześniej przebywali w tym ośrodku. Tak duży udział tego źródła informacji może dowodzić ustalonej renomy ośrodka oraz zadowolenia osób, które wycieczowały tam w przeszłości.

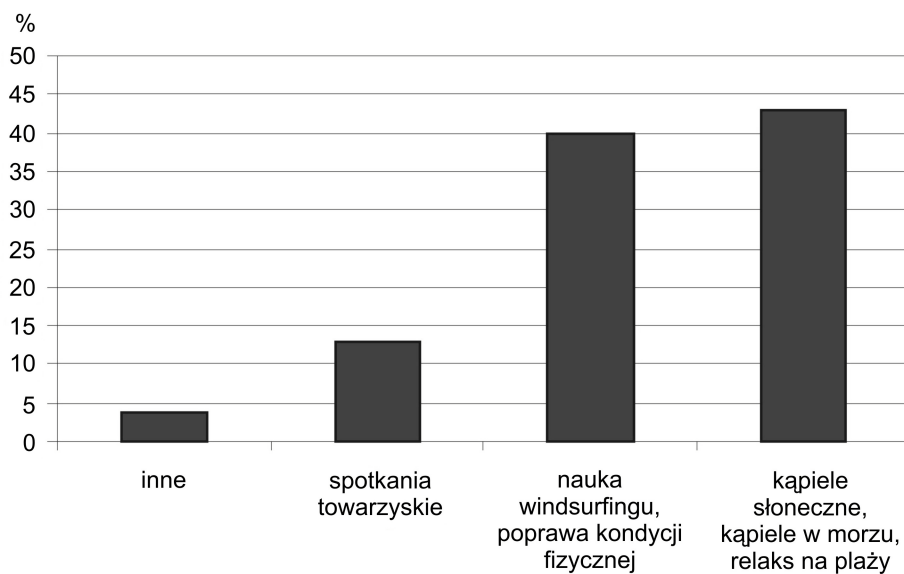
Ważnym elementem w analizie ruchu turystycznego jest określenie motywacji turystycznych. Wyniki badań wskazują (ryc. 4), że najczęściej osób przyjechało do „Habendy” ze względu na możliwość uprawiania windsurfingu – 36%. Mniej – 27% kierowało się atrakcyjną ofertą biur podróży. Blisko 15% respondentów wskazało na

² Według stanu 5.11.2009 r.

Ryc. 4. Motywacje turystyczne decydujące o przyjeździe do ośrodka „Habenda”
 Fig. 4. The tourist motivations of tourists resting at the “Habenda” resort

Źródło: jak pod ryc. 2

Ryc. 5. Formy spędzania czasu w trakcie pobytu w ośrodku „Habenda”

Fig. 5. The spending free time forms of tourists during their visit at the “Habenda” resort

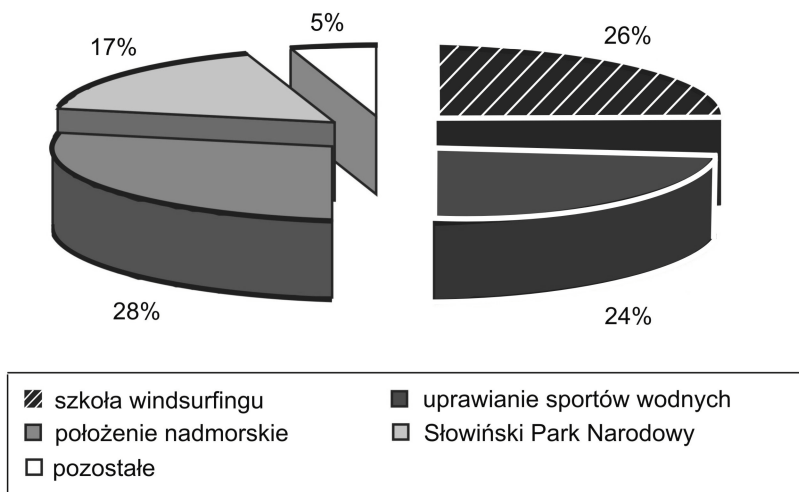
Źródło: jak pod ryc. 2

walory środowiska przyrodniczego Sarbska oraz okolic, mając głównie na myśli obszary mierzei oraz Słowińskiego Parku Narodowego. W grupie pozostałych dominowały motywy określone niejednoznacznie: poznawcze, wypoczynkowe oraz rodzinne. Taki nieokreślony charakter motywacji turystycznej potwierdzają badania innych autorów, którzy zauważają, że rzadko motywację turystyczną można określić pojedynczym motywem. Częściej ich zdaniem jest ona nakładaniem się i współwystępowaniem kilku czynników jednocześnie.

Uwzględnianie w motywacji elementu wypoczynkowego, rodzinnego i poznawczego wynika z tego, że w badanej grupie jest wielu turystów z rodzinami. Dla tych osób wypoczynek w interesującej pod względem krajoznawczym okolicy w towarzystwie najbliższej rodziny jest idealną formą wyjazdu turystycznego.

Ważnych informacji na temat charakteru pobytu w ośrodku „Habenda” dostarczyły dane o dominujących formach spędzania czasu (ryc. 5). Rozkład odpowiedzi respondentów wskazuje na dwubiegunowy układ tych form. Dla 43% badanych głównym sposobem spędzania czasu były typowe zachowania rekreacyjne w obrębie plaży: kąpiele w morzu, kąpiele słoneczne oraz gry i zabawy ruchowe. Podobna liczba respondentów uprawiała windsurfing. Wśród pozostałych form spędzania czasu wskazywano na życie towarzyskie i korzystanie z oferty miejscowych lokali gastronomicznych.

Uczestniczących w badaniu ankietowym zapytano również o główne atrybuty atrakcyjności miejsca wypoczynku oraz jego okolic (ryc. 6). Dla połowy respondentów są to szkoła windsurfingu oraz aktywny wypoczynek, z którym wiąże uprawianie windsurfingu oraz innych sportów wodnych. Około 28% jako atrybut atrak-

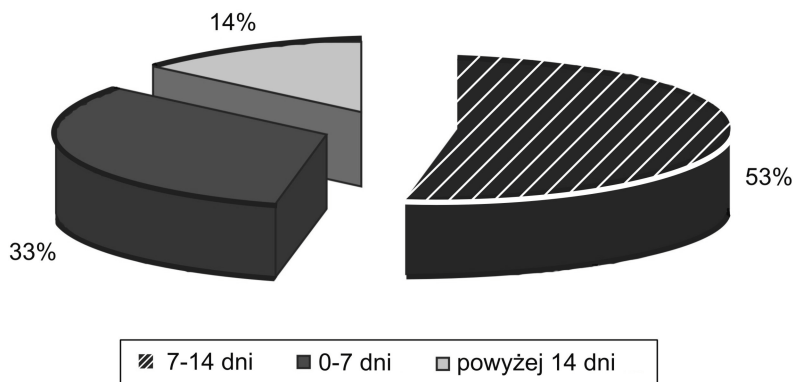
Ryc. 6. Główne atrybuty atrakcyjności turystyczno-wypoczynkowej ośrodka „Habenda” oraz Sarbska i okolic

Fig. 6. The main symbols of tourists attractiveness of “Habenda” resort and Sarbsk with its surroundings

Źródło: jak pod ryc. 2

cyjności Sarbska określiło samo jego nadmorskie położenie. Istotna jest także bliskość Słowińskiego Parku Narodowego (17% ogółu odpowiedzi).

Ponad połowa badanej grupy wypoczywających przebywała w ośrodku „Habenda” od 7 do 14 dni, jedna trzecia – do 7 dni, natomiast ponad 14 dni – 14% (ryc. 7).

Ryc. 7. Długość pobytu badanej grupy turystów wypoczywających w ośrodku „Habenda” w Sarbsku

Fig. 7. The tourists length of staying at the “Habenda” resort

Źródło: jak pod ryc. 2

Podsumowanie

Turystyka windsurfingowa jest jedną z form turystyki kwalifikowanej o niezbyt długiej tradycji w Polsce. Od początku lat dziewięćdziesiątych XX wieku, wraz z rosnącą frekwencją turystyczną Polaków, odnotowuje się również wzrost zainteresowania turystyką kwalifikowaną, w tym windsurfingową. Uprawianie turystyki windsurfingowej wiąże się z umiejętnością korzystania z odpowiedniego sprzętu oraz wymaga od uczestników ogólnej sprawności i kondycji fizycznej. Ponadto istotnym elementem jest jej silna zależność od odpowiednich warunków środowiska naturalnego, które powinny gwarantować dostęp do rozległego, a jednocześnie płytkiego akwenu i właściwe warunki wietrzne. W Polsce jest ona uprawiana przede wszystkim w miejscowościach nadmorskich półwyspu Hel oraz Zatoki Gdańskiej. W ostatnich latach rośnie jednak również rola Łeby i jej okolic wśród innych destynacji turystyki windsurfingowej. Popularność windsurfingu spowodowała ukonstytuowanie się Polskiego Zrzeszenia Turystyki Windsurfingowej. Wśród jego zadań statutowych znalazło się organizowanie „korzystnego klimatu” dla rozwoju inicjatyw mających na celu rozwój tej formy wypoczynku. Ważnym działaniem jest tworzenie szkół windsurfingu w Polsce. Jedną z nich jest „Habenda” w Sarbsku koło Łeby, która powstała w 1995 roku. Przeprowadzona kwerenda dotycząca ruchu turystycznego oraz badania ankietowe wśród turystów wypoczywających tam w sezonie letnim 2008 roku wskazują na dużą popularność turystyki windsurfingowej. Świadczy o tym zarówno frekwencja wypoczywających w ośrodku (939 osób), jak i zasięg

przestrzennego ich pochodzenia (ogółem z usług ośrodka korzystali turyści z 12 województw, z tego większość z najbardziej zurbanizowanych – mazowieckiego i łódzkiego). Turyści wskazywali najczęściej jako główny motyw przyjazdu możliwość uprawiania windsurfingu. Wśród nich przeważały osoby młode, znaczną część stanowiły całe rodziny, co rokuje dobre perspektywy rozwoju tej formy turystyki kwalifikowanej.

Wydaje się, że naturalny potencjał walorów turystycznych Łeby i jej okolic, dotychczas wykorzystywany głównie w biernej turystyce wypoczynkowej typu 3s oraz turystyce krajoznawczej w Słowińskim Parku Narodowym i okolicznych miejscowościach związanych z tradycją i kulturą Słowińców, może być z powodzeniem wykorzystywany również w turystyce kwalifikowanej. Sprzyja temu ewolucja tradycyjnych form turystyki, która zaczyna zmieniać się z dominującego dotychczas modelu 3s (sea, sun, sand) w model 3e (entertainment, excitement, experience). Jedną ze składowych modeli 3e jest chęć doznawania silnych, emocjonujących wrażeń, których dostarcza uprawianie różnego rodzaju sportów ekstremalnych oraz form turystyki kwalifikowanej.

Literatura

- Gaworecki W., 2003, *Turystyka*, Warszawa
Gołembski G., 2002, *Kompendium wiedzy o turystyce*, Warszawa
Kowalczyk A., 2001, *Geografia turystyki*, Warszawa
Kurek W., 2008, *Turystyka*, Warszawa
Panasiuk A., 2006, *Ekonomika turystyki*, Warszawa

Summary

The windsurfing tourism is still very young form of tourism in Poland. This is very specific form of tourism because is strongly depended on the natural resources especially on the climate and on the not deep zone of the lakes and seas.

In Poland there are some regions where the windsurfing tourism has been developing and getting much more enthusiasts. The most often visited regions by water surfers are Helski Peninsula and others localities of the Gdańsk Gulf (Hel, Jastarnia, Sopot). Since some years the Łeba town has been becoming one of the Polish centers of windsurfing tourism. In the 1995 year in the Sarbsk village near Łeba was opened the first in the middle part of Polish Baltic coast school of windsurfing. Its name is "Habenda".

In the article was made the analysis of choosed aspects of windsurfing tourism on example of windsurfing school of "Habenda". The main problems were the spatial range of the school and tourism frequency in the last tourist season of 2008 year. Besides it was made the analysis of tourist movement in "Habenda" basis no the questionnaire method.

The most of tourist come to Sarbsk from the Mazowieckie and Łódzkie provinces (50%). Besides it others the tourists come from 12 others regions of Poland. In the holiday of 2008 year about 1000 tourists visited the "Habenda" school of windsurfing. The most of them as the main motivation decided on the arrive to "Habenda" declared the windsurfing, after the water recreation as bathing and sunbathing and visiting of the very interested Słowiński Na-

tional Park. They too declared as the main tourist attractions of Sarbsk and its neighbourhoods was the school of windsurfing and after the coastline and the Słowiński National Park. We can say the windsurfing tourism has been becoming one of the others most popular alternative forms of tourism and having the very good natural resources can be the interesting alternative for tourist looking for the strong impressions.